

Міністерство освіти і науки України
Державна інспекція навчальних закладів

**ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АТЕСТАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО
НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Міністерство освіти і науки України
Державна інспекція навчальних закладів

З побажанням
активно впроваджувати
в навчальні заклади

[Signature]

10.06.10.

**Програмно-методичне
забезпечення атестації
професійно-технічного
навчального закладу**

Черкаси 2010

УДК 377
3-41
ББК 74.56

Рекомендовано Державною інспекцією навчальних закладів
Міністерства освіти і науки України

Під загальною редакцією Бурлакова О.М.

Укладачі: Згурський А.М.
Кононенко В.В.
Рудніцька А. В.

Програмно-методичне забезпечення проведення атестації
професійно-технічного навчального закладу / Під заг. ред. О.М.
Бурлакова. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Черкаси: видавець Анд-
рошук П. С. 2010. – 120 с.

ISBN 978-966-2092-07-3

Дане програмно-методичне забезпечення містить рекомендації щодо
організації та проведення атестації професійно-технічних навчальних за-
кладів України. Наведено законодавчі та нормативні документи, згідно з
якими проводиться атестація навчальних закладів, вимоги до структури
та змісту атестаційної справи.

Програмно-методичне забезпечення рекомендовано для використан-
ня регіональними експертними радами управлінь освіти і науки обласних
(міських) державних адміністрацій та професійно-технічними навчаль-
ними закладами України всіх форм власності та підпорядкування.

ББК 74.56

ISBN 978-966-2092-07-3

© Бурлаков О.М., 2004
© Видавець Андрощук П. С.

З М І С Т

1. Наказ	4
2. Вступ	5
3. Терміни та їх визначення	7
4. Законодавчі та нормативно-правові акти з атестації	10
5. Етапи проведення атестаційної процедури	32
6. Типова програма проведення атестаційної експертизи	34
7. Рекомендації для проведення самоаналізу	64
8. Вимоги до порядку розробки, погодження та затвердження комплексних кваліфікаційних завдань	68
9. Вимоги до звіту про проведений самоаналіз	77
10. Порядок проведення атестаційної експертизи	90
11. Порядок виконання комплексних контрольних робіт і кваліфікаційних завдань, перевірки і оцінювання їх результатів	93
12. Вимоги до структури і змісту акта атестаційної експертизи	99
13. Вимоги до висновків регіональної експертної ради	101
14. Формування атестаційної справи	111
15. Телефонний довідник	113
16. Довідник електронної пошти	118

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

НАКАЗ

«24» грудня 2009 р.

№ 3 - А

м. Київ

Про атестаційну експертизу
професійно-технічних навчальних
закладів

На виконання Закону України «Про професійно-технічну освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 12 лютого 1996 року №200 «Про ліцензування, атестацію та акредитацію закладів освіти» та з метою посилення контролю за дотриманням професійно-технічними навчальними закладами державних стандартів і підвищення якості підготовки робочих кадрів

наказую:

1. Затвердити Типову програму атестаційної експертизи та орієнтовані критерії оцінки результатів діяльності професійно-технічних навчальних закладів.
2. Відділу інспектування та методичного забезпечення проведення атестації професійно-технічних навчальних закладів (Рудницька А. В.) до 01.02.10 внести зміни та доповнити до методичного забезпечення атестації ПТНЗ.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника голови інспекції Телегіна М. М.

Голова

О. М. Бурлаков

2. ВСТУП

Реформування професійно-технічної освіти передбачає не тільки вдосконалення її структури, модернізації матеріально-технічної бази та удосконалення науково-методичного забезпечення, а й ставить підвищені вимоги до змісту професійно-технічної освіти і якості підготовки робітничих кадрів, їх конкурентоспроможності та адаптації на ринку праці.

Соціально-економічні перетворення в державі призводять до появи нових професій, потреби інтеграції існуючих, що вимагає розробки нових навчальних планів і програм, запровадження нестандартних форм і методів навчання та управління навчальним закладом. Продовжується оновлення змісту освіти шляхом розробки державних стандартів, в основу яких покладений комп'ютерний підхід до підготовки кваліфікованих робітників.

Постійне оновлення змісту професійно-технічної освіти та організації навчально-виховного процесу, відповідно до сучасних науково-технічних досягнень та ринкових засад економіки, потребують нових підходів до оцінювання результатів діяльності професійно-технічних навчальних закладів.

Пропоноване програмно-методичне забезпечення атестації професійно-технічних навчальних закладів (далі програмне забезпечення) увібрало в себе не тільки зміни, що сталися в системі професійно-технічної освіти (Закони України «Про професійно-технічну освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань професійно-технічної освіти»; постанови Кабінету Міністрів України від 05.08.98 р. №1240 «Про затвердження Положення про професійно-технічний навчальний заклад», від 03.06.99 р. № 956 «Про затвердження Положення про ступеневу професійно-технічну освіту», від 07.06.99 р. № 992 «Про затвердження порядку надання робочих місць, для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики», від 17.08.02 р. № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти», від 08.08.07 р. № 1019 «Порядок ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», від 17.10.07 р. «Про схвалення плану заходів, спрямованих на задоволення потреб ринку праці у кваліфікованих робітниках»; накази Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 р. № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах», від 14.06.01 р. № 459 «Про впровадження 12-бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів», від 08.05.03 р. № 278 «Про затвердження зразків ділової документації професійно-технічних навчальних закладів Міністерства освіти і науки України», від 24.12.03 р. № 847 «Про затвердження ліцензійних умов надання освітніх послуг», 23.08.06 р. №632

«Про впровадження державних стандартів професійно-технічної освіти», Порядку здійснення контролю за дотриманням ліцензійних умов надання освітніх послуг, Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи та Типового положення про регіональну експертну раду з питань ліцензування та атестації навчальних закладів), а й накопичений досвід проведення атестації та найбільш актуальні думки і пропозиції регіональних експертних рад і навчальних закладів.

У програмно-методичному забезпеченні викладено оновлену процедуру та вимоги щодо проведення атестації професійно-технічних навчальних закладів.

Структура програмно-методичного забезпечення та зміст його розділів охоплюють усі етапи проведення атестаційної процедури, що дозволяє дати об'єктивну оцінку педагогічних та організаційно-управлінських заходів, спрямованих на оволодіння учнями, слухачами необхідними знаннями, уміннями та навичками з обраної професії, формуванню їх компетенцій.

Державна інспекція навчальних закладів висловлює подяку департаменту професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України, Міністерству освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінням освіти і науки обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій, професійно-технічним навчальним закладам за участь у підготовці збірника і запрошує до подальшої співпраці з метою удосконалення програмно-методичного забезпечення підготовки і проведення атестації професійно-технічних навчальних закладів. Свої пропозиції і зауваження просимо надсилати до Державної інспекції навчальних закладів (01032, м. Київ, бульвар Шевченка, 27-А).

Програмно-методичне забезпечення розраховано на працівників органів управління системи професійно-технічної освіти та навчальних закладів.

3. ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Атестація – процедура визначення спроможності навчального закладу здійснювати освітню діяльність на рівні державних стандартів (вимог).

Атестаційна експертиза – задокументований процес об'єктивного оцінювання виконання державних стандартів і вимог професійно-технічним навчальним закладом.

Акт – документ підсумкової роботи експертної комісії, який підтверджує (чи спростовує) матеріали самоаналізу освітньої діяльності професійно-технічного навчального закладу і фіксує реальний стан основних напрямів його діяльності.

Аналіз – порівняння отриманих результатів та показників із встановленими показниками і діючими вимогами для прийняття управлінського рішення.

Атестаційна справа – це сукупність документів з атестації професійно-технічних навчальних закладів, розміщених в окремому обкладинку.

Висновки – це документ, в якому дається заключення про спроможність навчального закладу здійснювати освітню діяльність на рівні державних вимог.

Державна акредитаційна комісія (ДАК) – постійно діючий орган при Міністерстві освіти і науки України (МОН України), який дає оцінку виконання державних вимог до ліцензування, атестації та акредитації навчальних закладів. Голова ДАК – міністр освіти і науки України.

Державна інспекція навчальних закладів (ДІНЗ) – урядовим органом державного управління, який забезпечує державний контроль за діяльністю навчальних закладів всіх форм власності та підпорядкування і діє у складі Міністерства освіти і науки України.

Державні стандарти професійно-технічної освіти (ПТО) – це сукупність державних вимог до змісту ПТО, освітньо-кваліфікаційного рівня випускника професійно-технічного навчального закладу, основних обов'язкових засобів навчання.

Експерти – провідні фахівці управління освітою, навчальних закладів, підприємств, установ та організацій, які мають відповідну освіту та кваліфікацію, практичний досвід роботи і володіють технологією аналізу навчально-виробничого процесу.

Експертна комісія – сформована регіональною експертною радою група експертів, яка проводить атестаційну експертизу навчального закладу з метою визначення відповідності його освітньої діяльності державним стандартам і вимогам.

Зміст професійно-технічної освіти – це обумовлена цілями та потребами суспільства система професійних знань, умінь і навичок, світо-

глядних і громадянських якостей особистості, які повинні бути сформовані в процесі навчання.

Зміст навчання – це науково обґрунтований методичний та дидактичний матеріал, засвоєння якого забезпечує особі здобуття якісної професійної освіти та кваліфікації відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.

Компетентність – спроможність особи застосовувати свої знання та вміння в тому чи іншому виді економічної діяльності.

Комплексне кваліфікаційне завдання (ККЗ) – завдання, яке містить, відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики і програми професійної підготовки варіант виробничої ситуації з метою визначення спроможності випускника професійно-технічного навчального закладу самостійно виконувати завдання і обов'язки опанованої професії.

Комплексна контрольна робота (ККР) – завдання, яке, відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, робочого навчального плану і програм спеціальних, загально-технічних та загальноосвітніх предметів, містить варіанти питань професійної спрямованості, з метою визначення рівня підготовки учнів, слухачів ПТНЗ

Ліцензування – процедура надання державою права навчальному закладу здійснювати освітньо-професійні послуги, відповідно до заявленого статусу.

Методичні рекомендації – документ, який рекомендує виконавцю способи і прийоми розв'язання завдань.

Пакет (комплект) навчально-програмної документації – розроблена робоча навчально-програмна документація згідно державних стандартів ПТО з кожної професії

Положення – нормативний документ, який регулює функціональну діяльність навчальних, адміністративних підрозділів навчального закладу, або регламентує будь-який процес та взаємовідносини його учасників відповідно до вимог законодавчих та нормативних актів.

Професія – здатність особи виконувати види робіт, відповідно до її кваліфікації.

Регіональна експертна рада (РЕР) – є постійно діючим органом, який забезпечує додержання вимог ліцензування юридичних осіб – навчальних закладів та фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які надають освітні послуги, відповідно до законодавства України, у сфері професійно-технічної освіти.

Робочий навчальний план – це документ, що визначає освітній рівень вступника, цілі навчання, перелік обов'язкових навчальних предметів, механізм міжпредметних зв'язків, форми, періодичність, терміни контролю знань, умінь і навичок учнів, слухачів щодо їх кваліфікаційної атестації, вимоги до основних обов'язкових засобів навчання та плановий рі-

вень кваліфікації випускника. Робочий навчальний план складається на основі типового навчального плану з урахуванням досягнень у науково-технічній та виробничій сферах і погоджується з замовниками кадрів.

Робоча навчальна програма – це документ, що визначає зміст знань і умінь. Професійно-технічні навчальні заклади розробляють робочі навчальні програми, на основі типових і погоджують їх із замовниками робітничих кадрів, з тих навчальних предметів, що формують відповідні професії. Робочі програми з загальноосвітніх предметів розробляються, як правило, з урахуванням специфіки професії і мають прикладний характер.

Самоаналіз – це комплексний аналіз роботи структурних підрозділів і основних напрямків діяльності професійно-технічного навчального закладу, здійснений його працівниками.

4. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ З АТЕСТАЦІЇ

4.1. Закон України “Про освіту” (витяг)

Стаття 15. Державні стандарти освіти.

2. Відповідність освітніх послуг державним стандартам і вимогам визначається засновником закладу освіти, Міністерством освіти України, Міністерством освіти Автономної Республіки Крим, міністерствами і відомствами, яким підпорядковані заклади освіти, місцевими органами управління освітою шляхом ліцензування, інспектування, атестації та акредитації закладів освіти у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

5. За результатами атестації дошкільних, середніх, загальноосвітніх професійно-технічних закладів освіти Міністерство освіти України, Міністерство освіти автономної Республіки Крим, місцеві органи управління освітою у межах своїх повноважень:

- визначають відповідність освітніх послуг, які надаються закладами освіти, державним стандартам певного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня;
- приймають рішення про створення, реорганізацію або ліквідацію закладів освіти.

Стаття 35. Загальна середня освіта

2. Держава гарантує молоді право на отримання повної загальної середньої освіти і оплачує її здобуття. Повна загальна середня освіта в Україні є обов’язковою і може отримуватись у різних типах закладів освіти.

Стаття 40. Професійно-технічна освіта

2. Професійно-технічна освіта громадян здійснюється на базі повної загальної середньої освіти або базової загальної середньої освіти з наданням можливості здобувати повну загальну середню освіту.

3. Громадяни, які потребують соціальної допомоги і реабілітації, а також громадяни, які навчаються окремим професіям за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України, можуть отримувати професію, не маючи базової загальної середньої освіти.

м. Київ, 23 березня 1996 р.
№ 100

4.2. Закон України “Про професійно-технічну освіту” (витяг)

(Із змінами, внесеними згідно з Законом № 1158 – IV від 11.09.2003).

Стаття 9. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у галузі управління професійно-технічною освітою

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у галузі управління професійно-технічною освітою належать: проведення ліцензійної та атестаційної експертизи професійно-технічних навчальних закладів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та підпорядкування, що провадять діяльність у галузі професійно-технічної освіти.

Стаття 25. Форми організації навчального процесу

Професійно-технічна освіта може включати природничо-математичну, гуманітарну, фізичну, загально-технічну, професійно-теоретичну і професійно-практичну підготовку.

Природничо-математична, гуманітарна, загально-технічна, професійно-теоретична підготовка здійснюється в спеціальних навчальних кабінетах, аудиторіях, лабораторіях і проводиться у таких формах:

- різні типи уроків, лекція, теоретичний семінар, практичний семінар, лабораторно-практичне заняття тощо;
- індивідуальне заняття учнів, слухачів;
- виконання учнями, слухачами індивідуальних завдань (реферат, розрахункова робота, курсовий проект, випускна та проміжна етапна кваліфікаційна робота, дипломний проект);
- навчальна екскурсія.

Професійно-практична підготовка проводиться у навчальних майстернях, на полігонах, на тренажерах, автодромах, трактородромах, у навчально-виробничих підрозділах, навчальних господарствах, а також на робочих місцях на виробництві чи в сфері послуг у таких формах:

- урок виробничого навчання в навчальному закладі;
- урок виробничого навчання на виробництві чи в сфері послуг;
- виробнича практика на робочих місцях на виробництві чи в сфері послуг;
- переддипломна (передвипускна) практика на виробництві чи в сфері послуг.

м. Київ, 10 лютого 1998 р.
№ 103/98-ВР

4.3. Закон України “Про загальну середню освіту” (витяг)

Стаття 4. Система загальної середньої освіти

Систему загальної середньої освіти становлять: загальноосвітні навчальні заклади всіх типів і форм власності, у тому числі для громадян, які потребують соціальної допомоги та соціальної реабілітації, навчально-виробничі комбінати, позашкільні заклади, науково-методичні установи та органи управління системою загальної середньої освіти, а також професійно-технічні та вищі навчальні заклади першого – другого рівнів акредитації, що надають повну загальну середню освіту.

Стаття 37. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в системі загальної середньої освіти

2. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в галузі загальної середньої освіти в межах їх компетенції:

проводять атестацію навчальних закладів системи загальної середньої освіти, розташованих на їх територіях, оприлюднюють результати атестації.

Стаття 40. Державний контроль за діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів

3. Основною формою державного контролю за діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів і форм власності є державна атестація закладу, яка проводиться не рідше одного разу на 10 років у порядку, встановленому Міністерством освіти і науки України. Результати державної атестації оприлюднюються.

Позачергова атестація проводиться, як виняток, лише за рішенням Міністерства освіти і науки України за поданням органу громадського самоврядування загальноосвітнього навчального закладу або відповідного органу управління освітою.

*м. Київ, 13 травня 1999 р.
№ 651-XIV*

*Затверджено
постановою Кабінету Міністрів
України від 12.02.1996 р. № 200*

4.4. Положення про атестацію професійно-технічних навчальних закладів

1. Атестація професійно-технічних навчальних закладів, навчальних підрозділів підприємств, установ, організацій (далі – професійно-технічні навчальні заклади) незалежно від їх підпорядкування та форм власності є складовою системи державного контролю за якістю підготовки робітничих кадрів та службовців і спрямована на визначення спроможності навчального закладу здійснювати освітню діяльність на рівні державних вимог (стандартів).

2. Основними завданнями атестації є:

- аналіз і оцінка реального стану організації та здійснення навчально-виховного процесу;

- оцінка відповідності знань, умінь і навичок учнів, слухачів вимогам навчальних планів і програм;

- визначення відповідності умов професійно-технічної освіти, наявної матеріально-технічної та навчально-методичної бази вимогам навчальних планів і програм;

- оцінка якісного складу педагогічних і керівних працівників.

3. Атестації підлягають професійно-технічні навчальні заклади, що здійснюють підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітничих кадрів.

Курсові форми професійного навчання без присвоєння кваліфікації не атестуються.

4. Атестація державних професійно-технічних навчальних закладів здійснюється планово один раз у десять років.

Професійно-технічні навчальні заклади інших форм власності атестуються за їх заявками або заявками їхніх засновників і підлягають переатестації через 10 років.

Атестація може здійснюватися позапланово за рішенням органу державного управління освітою.

5. Суб'єктами атестації є лише ліцензовані професійно-технічні навчальні заклади.

6. Атестованим вважається професійно-технічний навчальний заклад, якщо атестовані 75 і більше відсотків напрямів (професій, спеціальностей), за якими здійснюється підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації робітничих кадрів та службовців.

7. Атестованому професійно-технічному навчальному закладу видається свідоцтво про атестацію встановленого зразка. Зразок свідоцтва про атестацію затверджує Міносвіти.

8. Атестований професійно-технічний навчальний заклад набуває права видачі документа про професійно-технічну освіту державного зразка.

9. Рішення про атестацію професійно-технічного навчального закладу може бути прийнято ДАК за результатами комплексної перевірки органами державного управління освітою та Державною інспекцією навчальних закладів.

10. Державна інспекція навчальних закладів координує роботу, пов'язану з програмно-методичним забезпеченням атестації, і здійснює контроль за проведенням атестаційної експертизи.

11. Для організації проведення атестаційної експертизи при місцевих органах державного управління освітою створюються регіональні експертні ради, які складають план (графік) проведення атестації на 10 років. Зведений план (графік) проведення атестації затверджує Міносвіти.

Органи державного управління освітою доводять терміни атестації до відома професійно-технічних навчальних закладів не пізніше як за 3 місяці до її початку.

12. Для проведення атестаційної експертизи професійно-технічного навчального закладу регіональна експертна рада створює експертну комісію та проводить консультацію керівників зазначеного закладу.

Вимоги до складу експертних комісій визначає Міносвіти.

13. Професійно-технічний навчальний заклад, що підлягає атестації, подає до регіональної експертної ради матеріали самоаналізу освітньої діяльності, які включають аналіз стану матеріально-технічної бази, кадрового і навчально-методичного забезпечення, копії навчальних планів і навчальних програм тощо.

Вимоги до матеріалів самоаналізу освітньої діяльності професійно-технічного навчального закладу та порядок їх подання визначає Міністерство освіти і науки.

14. Експертна комісія на основі завдань атестації та аналізу поданих матеріалів розробляє програму атестації, погоджує її з регіональною експертною радою та доводить до відома професійно-технічного навчального закладу до початку атестації.

15. Під час проведення атестаційної експертизи експертна комісія керується чинним законодавством, нормативними документами з питань професійно-технічної освіти, цим Положенням, організовує свою роботу на підставі програми атестації і працює безпосередньо у професійно-технічному навчальному закладі не більш як 15 календарних днів.

16. За підсумками роботи експертна комісія складає акт атестаційної експертизи, доводить його до відома професійно-технічного навчального закладу і подає регіональній експертній раді.

17. Регіональна експертна рада у двомісячний термін розглядає матеріали атестаційної експертизи, готує мотивований висновок про спроможність професійно-технічного навчального закладу здійснювати освітню діяльність на рівні державних вимог і подає його разом з атестаційною справою до ДАК.

Вимоги до матеріалів про результати атестаційної експертизи, що подаються до ДАК, визначає Міносвіти.

18. ДАК у тримісячний термін з дня надходження з регіональної експертної ради відповідних матеріалів розглядає їх, приймає рішення і в разі позитивного вирішення питання подає свої висновки на затвердження Міносвіти. Після затвердження цих висновків Міносвіти видає професійно-технічному навчальному закладу свідоцтво про атестацію.

У разі прийняття негативного рішення про атестацію професійно-технічного навчального закладу чи окремих його напрямів (професій, спеціальностей) ДАК повідомляє про це відповідний навчальний заклад.

19. Відшкодування витрат, пов'язаних з проведенням атестаційної експертизи, здійснюється за рахунок навчальних закладів за попередньо складеними кошторисами відповідно до нормативів, установлених Міносвіти.

Професійно-технічні навчальні заклади перераховують кошти на окремі рахунки регіональних експертних рад на умовах попередньої оплати.

20. За видачу професійно-технічним навчальним закладам свідоцтв про атестацію встановлюється плата:

– з професійно-технічних навчальних закладів, діяльність яких забезпечується бюджетним фінансуванням, – у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

– з професійно-технічних навчальних закладів, діяльність яких забезпечується іншими джерелами фінансування, – у розмірі 2 відсотків суми коштів, розрахованих як річна плата за навчання контингенту осіб, що відповідає ліцензованому обсягу прийому.

Кошти за видачу свідоцтв про атестацію перераховуються професійно-технічними навчальними закладами на рахунок ДАК.

21. За особами, які залучаються до роботи у ДАК та регіональних експертних радах на час проведення атестаційної експертизи, зберігається середня заробітна плата за основним місцем роботи.

4.5. Типове положення про регіональну експертну раду з питань ліцензування та атестації навчальних закладів

1. Дане Положення визначає загальні завдання, основні організаційні та правові засади й умови діяльності регіональної експертної ради з питань ліцензування та атестації навчальних закладів (далі РЕР).

2. РЕР є постійно діючим органом, який забезпечує додержання вимог до ліцензування юридичних осіб – навчальних закладів та фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які надають освітні послуги відповідно до законодавства України у сфері дошкільної, загальної середньої, позашкільної, а також професійно-технічної освіти (за умови делегування Міністерством освіти і науки України (далі – МОН) місцевим органам управління освітою своїх повноважень з формування експертних комісій для проведення ліцензійної експертизи послуг у сфері професійно-технічної освіти) та атестації навчальних закладів.

3. Регіональна експертна рада у своїй діяльності керується Конституцією України та законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами МОН, цим Положенням, а також інструктивно-методичними документами Державної акредитаційної комісії (далі – ДАК).

4. Регіональна експертна рада створюється при Міністерстві освіти Автономної Республіки Крим, органах управління освітою обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

5. Положення про РЕР затверджує відповідно Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації.

6. Склад РЕР за поданням Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій затверджує ДАК. Для попереднього розгляду матеріалів ліцензування та атестації у складі РЕР можуть створюватися секції за сферами освітніх послуг.

7. Організацію роботи РЕР забезпечують органи управління освітою Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

8. Рішення та висновки РЕР мають рекомендаційний характер.

9. Основними завданнями РЕР є:

- розгляд питань і прийняття рішень щодо ліцензування навчальних закладів і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які надають освітні послуги у сфері дошкільної, загальної середньої і позашкільної освіти;

- розгляд питань і прийняття рішень щодо атестації навчальних закладів, які надають освітні послуги у сфері дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти;

- розгляд результатів ліцензійної й атестаційної експертизи та прийняття рішень з питань ліцензування та атестації навчальних закладів, які надають послуги у сфері професійно-технічної освіти;

- попередній розгляд питань про анулювання ліцензій за поданням органів ліцензування;

- подання МОН пропозицій щодо внесення змін до актів законодавства з питань ліцензування та атестації навчальних закладів;

- участь в інформуванні громадськості про результати ліцензування та атестації освітніх послуг.

10. Регіональна експертна рада відповідно до покладених на неї завдань:

- розглядає висновки експертних комісій за результатами ліцензійної або атестаційної експертизи разом з доданими до них документами та приймає рішення про можливість надання ліцензій, свідоцтв про атестацію;

- розглядає подання органів ліцензування про анулювання ліцензій;

- готує у межах своєї компетенції пропозиції до нормативно-правових актів і питань ліцензування та атестації навчальних закладів;

- подає до органів ліцензування пропозиції щодо видачі ліцензій та свідоцтв про атестацію, анулювання ліцензій.

11. Регіональна експертна рада має право:

- залучати фахівців органів управління освітою, вищих професійно-технічних навчальних закладів, закладів післядипломної освіти, інших навчально-виховних закладів, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками) до розгляду питань, що належать до їх компетенції, а також до проведення консультацій та експертизи під час ліцензування та атестації;

- вносити органам ліцензування пропозиції щодо необхідності доопрацювання матеріалів з ліцензування та атестації, проведення повторної або додаткової експертизи;

- запрошувати на засідання РЕР керівників навчальних закладів та їх підрозділів, працівників органів влади, підприємств, установ, організацій за згодою їх керівників.

12. Регіональну експертну раду очолює голова. Голова ради за посадою є керівником або заступником керівника органу управління освітою відповідно Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

13. До складу РЕР входять: голова, заступник голови, які одночасно є головами секцій, відповідальний секретар та інші члени ради, які є представниками місцевих органів управління освітою, інших органів виконавчої влади, навчально-методичних центрів, навчальних закладів, підприємств, установ, організацій тощо.

14. Голова РЕР є відповідальним за виконання покладених на раду завдань, визначає обов'язки заступників голови, відповідального секретаря, членів РЕР.

15. Засідання РЕР проводиться під керівництвом голови або його заступників і вважається правомочним, якщо в ньому взяли участь не менше ніж половина її складу. Періодичність засідань РЕР визначається в міру потреби, але не менше ніж один раз на два місяці.

16. Результати засідань РЕР оформляються рішеннями. Витяги з рішень РЕР щодо атестації та ліцензування надання освітніх послуг у сфері професійно-технічної освіти з доданими до них матеріалами передаються до ДАК для прийняття відповідних рішень.

17. Рішення РЕР приймаються відкритим голосуванням і вважаються прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів РЕР.

18. Фінансування витрат РЕР проводиться за рахунок коштів, отриманих при відшкодуванні заявником витрат, пов'язаних з проведенням ліцензійної (атестаційної) експертизи, а також добровільних внесків юридичних і фізичних осіб.

19. Кошти, які надходять на рахунок РЕР, використовуються на витрати, пов'язані з організацією, забезпеченням, здійсненням та супроводженням процесу ліцензування та атестації навчальних закладів. До цих витрат належать витрати на оформлення бланків свідоцтв про атестацію, утримання архіву, придбання необхідної комп'ютерної та оргтехніки, її ремонт, оплата телефонних рахунків, інтернет-зв'язку, передплата періодичних фахових видань, придбання довідкової літератури, юридичну консультацію, оплату роботи (експертизи) членів РЕР, участь відповідальних працівників РЕР у семінарах, відрядження з питань ліцензування або атестації, судові витрати тощо.

20. Голова РЕР з урахуванням пропозицій голів секцій, відповідального секретаря за рахунок коштів ради може встановлювати заохочувальні витрати для членів РЕР та осіб, які забезпечують роботу РЕР.

21. РЕР для реалізації завдань, покладених на неї цим Положенням, може користуватися майном органу ліцензування, державних та інших навчальних закладів, за їх згодою в установленому законом порядку.

22. РЕР може бути юридичною особою, мати рахунок в установах банку, печатку зі своїм найменуванням.

23. Чисельність і штатний розпис апарату РЕР затверджується її головою. Загальна чисельність апарату РЕР не може бути більшою ніж 5 осіб.

24. У разі, якщо РЕР не є юридичною особою, фінансово-економічне обслуговування РЕР можуть здійснювати: навчально- (науково-) методичні центри профтехосвіти, регіональні інститути післядипломної освіти та ін.

4.6. Типові критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, слухачів ПТНЗ

Затверджено наказом
МОН від 14.06.01 р. № 459

I рівень – початковий

Професійно-теоретична підготовка		Професійно-практична підготовка	
Характеристика рівня: учень, слухач за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу та не усвідомлено виконує окремі частини (елементи, фрагменти) практичних завдань (лабораторні, лабораторно-практичні, контрольні, підсумкові роботи тощо). При відповіді й виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.		Характеристика рівня: учень, слухач за допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора), відтворює на рівні розпізнавання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи (фрагменти) навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи не відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики з відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним (норми виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) показникам на даний період навчання.	
Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1	Учень, слухач, за допомогою викладача, відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи навчального матеріалу, зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді й при виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.	1	Учень, слухач, за допомогою майстра виробничого навчання відтворює на рівні розпізнавання окремі елементи професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи. За постійною допомогою майстра виробничого навчання виконує лише елементи навчально-виробничого та контрольного завдання. При виконанні роботи допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат виконаної роботи не від-

Продовження таблиці

1	2	3	4
			повідас діючим якісним і кількісним показникам. Потребує постійної допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.
2	Учень, слухач, за допомогою викладача відтворює на рівні розпізнавання окремі фрагменти навчального матеріалу та не усвідомлено виконує окремі фрагменти практичних завдань. При відповіді й виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.	2	Учень, слухач, за допомогою майстра виробничого навчання, відтворює, на рівні розпізнавання, окремі фрагменти професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи. За постійною допомогою майстра виробничого навчання виконує фрагменти навчально-виробничого та контрольного завдання. При виконанні роботи допускає суттєві помилки в організації робочого місця, плануванні виробничих дій, в прийомах праці та технологічних операціях. Результат роботи істотно не відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.
3	Учень, слухач, за допомогою викладача, відтворює фрагменти навчального матеріалу та не усвідомлено виконує частину практичних завдань. При відповіді і виконанні практичних завдань допускає суттєві помилки.	3	Учень, слухач ПТНЗ безсистемно, на рівні розпізнавання, відтворює окремі компоненти професійних знань, що необхідні для виконання даної роботи. За допомогою майстра виробничого навчання планує виробничі дії та виконує частину навчально-виробничого або контрольного завдання. При виконанні роботи допускає значну кількість помилок в організації робочого місця, в прийомах праці та технологічних операціях, самостійно виправляти не може. Результат роботи не відповідає діючим якісним і кількісним показникам нижчого кваліфікаційного рівня. Потребує допомоги і контролю в дотриманні безпеки праці.

II рівень – середній

Професійно-теоретична підготовка		Професійно-практична підготовка	
Характеристика рівня: учень, слухач на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння відповідає навчальний матеріал та виконує практичні завдання у неповному обсязі, за частковою допомогою викладача. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Не усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді і виконанні практичних завдань допускає помилки, які самостійно не може виправити.		Характеристика рівня: учень, слухач без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції. З частковою допомогою майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора) організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробничі або контрольні завдання з використанням технічної і конструкторсько-технологічної документації. При виконанні роботи допускає помилки, які самостійно не може виправити. Результат виконаної роботи відповідає рівню кваліфікації та ступінню нижчеобумовленого кваліфікаційною характеристикою відповідної професії, певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (норми виробітку, часу, витрат матеріалу тощо) на даний період навчання.	
4	Учень, слухач, на рівні запам'ятовування, без розуміння відтворює навчальний матеріал та виконує практичні завдання за допомогою викладача. Має труднощі при аналізі та порівнянні, виконує практичні завдання за допомогою викладача. Недостатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією.	4	Учень, слухач без достатнього розуміння відтворює окремі компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, що необхідні для виконання даної роботи. Не може визначити зміст технологічного процесу та прийоми самоконтролю і методи контролю за якістю. За частковою допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробничі або контрольні за-

Продовження таблиці

1	2	3	4
	При відповіді та виконанні практичних завдань допускає значну кількість помилок, які самостійно не може виправити.		вдання з використанням технічної та конструкторсько-технологічної документації. При виконанні роботи допускає помилки, які самостійно не може виправити. Результат роботи відповідає мінімальним діючим якісним і кількісним показникам. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.
5	Учень, слухач на рівні запам'ятовування, без достатнього розуміння, відтворює основні положення навчального матеріалу та виконує практичні завдання за частковою допомогою викладача. Дає помилкові визначення основних понять. Може частково обґрунтувати і проаналізувати свою відповідь. Недостатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає помилки, які самостійно не може виправити.	5	Учень, слухач без достатнього розуміння відтворює основні компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технологічні операції, що необхідні для даної роботи. За частковою допомогою майстра виробничого навчання організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробничі або контрольні завдання з використанням технічної та конструкторсько-технологічної документації. Неусвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи допускає помилки, які самостійно виправити не може. Результат роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує допомоги і контролю в дотриманні правил безпеки праці.
6	Учень, слухач без достатнього розуміння відтворює основні навчальні матеріали та виконує практичні завдання за епізодичною допомогою ви-	6	Учень, слухач без достатнього розуміння відтворює значну кількість компонентів професійних знань що необхідні для виконання даної роботи. За консультативною допомогою майстра виробничого навчання організовує

Продовження таблиці

1	2	3	4
	кладача. З окремими помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки, користуватися окремими видами технічної та конструкторсько-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає помилки, які може частково виправити.		робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання із застосуванням технічної і конструкторсько-технологічної документації. Не усвідомлено застосовує прийоми контролю за якістю та самоконтролю за виконанням технологічного процесу. При виконанні роботи допускає помилки, які частково може виправити за допомогою майстра виробничого навчання. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників. В окремих випадках потребує консультативної допомоги в організації робочого місця та дотриманні правил безпеки праці.

III рівень – достатній

<i>Професійно-теоретична підготовка</i>	<i>Професійно-практична підготовка</i>
Характеристика рівня: учень, слухач самостійно з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь учня, слухача в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). Можлива консультативна допомога викладача. Достатньо усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною і конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки, які може виправити.	Характеристика рівня: учень, слухач з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, що необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує робочі дії та в цілому правильно виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом, в межах встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Може розробляти окремі її види за консультацією майстра виробничого навчання (наставника виробничої практики, інструктора). Застосовує основні прийоми контролю виробничих дій та методи контролю за якістю. При виконанні роботи допускає несуттєві помилки, які може виправити. Результат

Продовження таблиці

1	2	3	4
			виконаної роботи відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти або діючим якісним і кількісним показникам (норми виробітку, часу, витрат матеріалів тощо) на даний період навчання. Дотримується правил безпеки праці.
7	Учень, слухач, самостійно, з розумінням відтворює, суть основних положень навчального матеріалу та застосовує його при виконанні практичних завдань в типових умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює, робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, але містить неточності і недостатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) за консультативною допомогою викладача. Користується довідковою інформацією, технічною і конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки, які частково виправляє.	7	Учень, слухач з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технологічні операції, що необхідні для даної роботи. Організовує робоче місце, планує виробничі дії та виконує навчально-виробниче та контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій), з незначним відхиленням від встановлених норм часу. Достатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю. Потребує консультації майстра виробничого навчання. При виконанні роботи допускає несуттєві помилки і неточності, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним і кількісним показникам запланованого рівня кваліфікації. Дотримується правил безпеки праці.
8	Учень, слухач, самостійно, з розумінням відтворює основний навчальний матеріал та засто-	8	Учень, слухач з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технології, що

Продовження таблиці

1	2	3	4
	<p>совує його при виконанні завдань в типових умовах (стандартних ситуаціях). Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію, встановлює її зв'язок з обраною професією та робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обгрунтована.</p> <p>Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом з консультативною допомогою викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технологічною документацією. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки, які частково виправляє.</p>		<p>необхідні для даної роботи. Самостійно організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) в межах встановлених норм часу.</p> <p>Достатньо усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією, що надається. Застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. При виконанні роботи допускає несуттєві помилки, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим рівнем кваліфікації. Дотримується норм витрат матеріалів (ресурсів) та правил безпеки праці.</p>
9	<p>Учень, слухач володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових так, і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію встановлює зв'язок з обраною професією та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обгрунтована. Виконує практичні завдання за</p>	9	<p>Учень, слухач володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технологічних операцій, що необхідні для даної роботи. Самостійно в цілому правильно організовує робоче місце, планує та виконує навчально-виробниче або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій) в межах встановлених норм часу. Усвідомлено користується технічною та конструкторсько-технологічною документацією. Може розробляти окремі її види.</p>

Продовження таблиці

1	2	3	4
	<p>типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією, технічною та конструкторсько-технологічною документацією.</p> <p>При відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки, які може виправити.</p>		<p>Правильно застосовує основні прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи.</p> <p>При виконанні роботи допускає несуттєві помилки, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим кваліфікаційним рівнем. Дотримується норм витрат матеріалів енергоресурсів та безпеки праці.</p>

IV рівень – високий

<p><i>Професійно-теоретична підготовка</i></p> <p>Характеристика рівня: учень, слухач володіє глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь учня (слухача) повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки. Учень (слухач) правильно і усвідомлено застосовує всі види технічної та конструкторсько-технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно розробляти окремі її види. Самостійно, правильно, в повному обсязі, виконує прак-</p>	<p><i>Професійно-практична підготовка</i></p> <p>Характеристика рівня: учень, слухач володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми і технологічні операції, що необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно, в повному обсязі, виконує навчально-виробниче або контрольне завдання у відповідності до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого (контрольного) завдання. Зразково дотримується норм витрат матеріалів та інших ресурсів. Правильно і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи.</p>
--	--

Продовження таблиці

1	2
тичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно складеним планом. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає неточності, які самостійно виявляє та виправляє. Проявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.	Опанував основи професійної культури та проявляє прагнення і здатність до продуктивної та творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може припускати неточностей, які самостійно виявляє та виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає рівню кваліфікації, який обумовлений кваліфікаційною характеристикою з відповідної професії певного ступеня професійно-технічної освіти та діючим якісним і кількісним показникам (норми виробітку, часу, витрат матеріалу тощо) або може відповідати вищому кваліфікаційному рівню ніж запланований. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил безпеки праці.
10 Учень, слухач вміє усвідомлено засвоювати нову інформацію в обсязі, що передбачений програмою. Володіє глибокими, міцними знаннями навчального матеріалу та здатний їх правильно використовувати для виконання практичних завдань. Відповідь учня, слухача повна, правильна, логічна, містить аналіз і систематизацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робить аргументовані висновки з незначною консультацією викладача. Вміє самостійно користуватися джерелами інформації. Учень (слухач) самостійно і правильно застосовує довідкову інформацію, технічну та конструкторсько-	10 Учень, слухач володіє професійними знаннями в обсязі, що передбачений навчальною програмою та самостійно, правильно, впевнено виконує прийоми і технологічні операції, що необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання у відповідності до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. Дотримується нормативів витрат матеріалів та інших ресурсів. Виявляє елемен-

Продовження таблиці

1	2	3	4
	технологічну документацію. Практичні завдання виконує в цілому правильно в повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і в дещо змінених умовах. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає окремі неточності, які може виправити самостійно. Проявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.		ти професійної культури та прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. В процесі роботи може допускати окремі неточності, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Рационально організовує робоче місце та дотримується правил безпеки праці.
11	Учень, слухач володіє узагальненими знаннями навчального матеріалу в повному обсязі та здатний їх ефективно використовувати для виконання всіх передбачених навчальною програмою практичних завдань. Відповідь учня, слухача повна, правильна, логічна і містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно і усвідомлено застосовує всі види довідкової інформації, технічної та інструкторсько-технологічної документації в межах навчальної програми. Може самостійно складати окремі її види. Практичні завдання виконує правильно у повному обсязі як з використанням типового алгоритму, так і за само-	11	Учень, слухач володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, технологічні операції, що необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми та встановлених норм часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-виробниче або контрольне завдання у відповідності до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації, яка передбачена навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого або контрольного завдання. Зразково дотримується нормативів витрат матеріалу та інших ресурсів. Правильно і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи.

Продовження таблиці

1	2	3	4
	стійно розробленим алгоритмом. При відповіді та виконанні практичних завдань допускає незначні неточності, які самостійно виявляє та виправляє. Проявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.		Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. В процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам. Забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил безпеки праці.
12	<p>Учень, слухач володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь учня, слухача повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові і міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Правильно і усвідомлено використовує всі види довідкової, технічної та конструкторсько-технологічної документації в межах навчальної програми.</p> <p>Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так</p>	12	<p>Учень, слухач володіє системними професійними знаннями в повному обсязі та бездоганно виконує всі прийоми і технологічні операції, що необхідні для виконання конкретної роботи в межах навчальної програми. Повністю виконує або перевищує норми часу. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-виробничі або контрольні завдання у повній відповідності до вимог технічної та конструкторсько-технологічної документації. Вміє самостійно розробляти її види та обирати оптимальний варіант виконання навчально-виробничого (контрольного завдання). Знаходить шлях зменшення витрат матеріалів та інших ресурсів, що не впливають на якість.</p> <p>Впевнено і усвідомлено застосовує всі прийоми самоконтролю виробничих дій та методи контролю за якістю роботи. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути краще їх. Забезпечує високий рівень організації праці і робочого місця, зразкового дотримання правил безпеки праці.</p>

Продовження таблиці

1	2	3	4
	і за самостійно розробленим алгоритмом. Проявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології.		Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути краще їх. Забезпечує високий рівень організації праці і робочого місця, зразкового дотримання правил безпеки праці.

5. ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ПРОЦЕДУРИ

Атестація професійно-технічних навчальних закладів (у подальшому ПТНЗ) проводиться відповідно до вимог Положення про атестацію професійно-технічних навчальних закладів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 лютого 1996 року №200 та передбачає наступний порядок:

1. Планування проведення атестації ПТНЗ.

На цьому етапі Регіональні експертні ради раз у 10 років розробляють і подають на затвердження до Міністерства освіти і науки України план (графік) проведення атестації ПТНЗ державної (за заявками – недержавної) форми власності свого регіону. Міністерство освіти і науки України розробляє зведений план (графік) атестації ПТНЗ і доводить його до органів управління освітою обласних державних адміністрацій.

Не пізніше ніж за рік до початку проведення атестації Регіональні експертні ради в письмовій формі доводять до керівників ПТНЗ термін її проведення.

2. Підготовка і проведення атестаційної експертизи ПТНЗ.

У рік проведення атестації навчальний заклад організовує і проводить самоаналіз своєї діяльності, який відповідно до вимог діючого Положення є обов'язковою складовою процедури атестації. Для надання організаційно-методичної допомоги у проведенні самоаналізу навчальний заклад може запросити представника Регіональної експертної ради або Державної інспекції навчальних закладів. За результатами проведеного самоаналізу ПТНЗ готує звіт і за місяць до початку атестаційної експертизи подає його до Регіональної експертної ради.

Для проведення атестаційної експертизи Регіональна експертна рада за місяць до початку її проведення створює експертну комісію із числа кваліфікованих спеціалістів управління освіти і науки, ПТНЗ та представників виробництва. Головою експертної комісії, як правило, призначається досвідчений працівник органу управління освітою.

Експертна комісія після детального опрацювання звіту ПТНЗ про проведений самоаналіз, готує і подає на затвердження голові Регіональної експертної ради робочу програму.

Копія затвердженої робочої програми надсилається навчальному закладу до приїзду експертної комісії. Експертна комісія направляється у навчальний заклад на термін до 15 календарних днів.

Підсумковим документом результатів роботи експертної комісії є акт, в якому дається об'єктивний аналіз роботи навчального закладу та пропозиції щодо визнання (не визнання) його атестованим за ліцензованими професіями (напрямами). Проект акта доводиться до директора на-

вчального закладу і, після узгодження, друкується у трьох примірниках. Кожний примірник акта підписується головою і членами комісії та під розпис доводиться до директора. Один примірник акта залишається в навчальному закладі, другий подається до РЕР, третій – до ДАК.

Підсумки роботи експертної комісії підводяться на засіданні педагогічної ради, або нараді при директорі. Повідомлення про результати роботи, як правило, робить голова експертної комісії.

3. Прийняття рішення про атестацію (відмову в атестації) ПТНЗ.

За матеріалами атестаційної експертизи Регіональна експертна рада у двомісячний термін після завершення експертизи, готує мотивовані висновки про спроможність ПТНЗ здійснювати освітню діяльність на рівні державних вимог та формує атестаційну справу. Атестаційна справа направляється, з питань професійної підготовки, на розгляд експертної ради Державної акредитаційної комісії.

Державна акредитаційна комісія у тримісячний термін від дня надходження атестаційної справи розглядає її і приймає відповідне рішення. Прийняте Державною акредитаційною комісією рішення про атестацію (відмову в атестації) ПТНЗ набирає юридичну силу після його затвердження Міністерством освіти і науки України. Від часу затвердження позитивного рішення ПТНЗ набуває статус атестованого навчального закладу, якщо атестовані не менше 75 % ліцензованих професій.

Для отримання свідоцтва про атестацію навчальний заклад перераховує на розрахунковий рахунок Державної акредитаційної комісії десять неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Після проведення оплати, навчальному закладу видається свідоцтво про атестацію.

Рішення про атестацію освітньої послуги у сфері загальної середньої освіти та видачу свідоцтва приймає Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій.

6. ТИПОВА ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПТНЗ

№ п/п	Види основних напрямів діяльності навчального закладу	Перелік документів, матеріалів, які аналізуються при проведенні атестаційної експертизи навчального закладу	Рекомендації експертам щодо підготовки підсумкового документа за результатами проведеної атестаційної експертизи
1	2	3	4
1. Загальна характеристика навчального закладу			
		<p>Установчий договір. Наказ. Статут (положення) навчального закладу. Ліцензія (ї). Свідоцтво про державну реєстрацію. Довідка про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України. Довідка про ідентифікаційний номер. Санітарно-технічний паспорт. Державний акт на право постійного користування землею. Висновки органів охорони праці державного пожежно-технічного та санітарного нагляду. Угоди на оренду приміщень.</p>	<p>1.1. За результатами вивчення звіту про проведений самоаналіз, представленої документації, ознайомлення з матеріально-технічною базою, бесід з керівниками та педагогічними працівниками навчального закладу стисло викласти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правові підстави створення професійно-технічного навчального закладу, філій, навчальних підрозділів, комплексів тощо; – час створення навчального закладу, юридичну та фактичну адресу, форму власності, відомчу приналежність; – забезпечення нормативно-правовою базою; – коротку характеристику розвитку навчального закладу; – загальну характеристику приміщень: типова забудова (комплекс), окремі, пристосовані (власні, орендовані) приміщення, їх санітарно-технічний стан, загальну площу приміщень;

Продовження таблиці

1	2	3	4
			<ul style="list-style-type: none"> - фактичний контингент та його відповідність ліцензованому обсягу і проектній потужності професійно-технічного навчального закладу, кількість професій, напрямки підготовки кваліфікованих робітників та види освітніх послуг; – основні підприємства-замовники робітничих кадрів, джерела фінансування, доцільність передачі приміщень в оренду; – відповідність мовного режиму, національної символіки навчального закладу вимогам законодавства України. <p>1.2. Зробити висновок про:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дотримання вимог діючих нормативно-правових актів на право професійно-технічного навчального закладу здійснювати освітню діяльність відповідно до заявленого статусу на рівні ДСТ ПТО.
2. Формування контингенту учнів, слухачів			
		<p>Матеріали формування планів прийому учнів, слухачів за державним замовленням, договорами юридичних і фізичних осіб. Правила прийому учнів, слухачів до ПТНЗ. Накази про організацію профорі-</p>	<p>2.1. За результатами аналізу матеріалів звіту про проведений самоаналіз та вказаних матеріалів і документів стисло викласти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - динаміку формування контингенту учнів, слухачів, введення нових професій з урахуванням потреб регіону в кваліфікованих робітниках, виконання державного замовлення, підго-

Продовження таблиці

1	2	3	4
		ентаційної роботи та роботи приймальної комісії. Книги реєстрації подання документів абітурієнтами. Особові справи учнів, слухачів. Протоколи приймальної комісії. Книги наказів про контингент учнів, слухачів. Поіменні книги обліку особового складу учнів, слухачів. Статистична звітність. Документи про відрядження учнів, слухачів та працевлаштування випускників. Книги реєстрації видачі дипломів, свідоцтв, довідок.	товку кваліфікованих робітників за договорами з фізичними і юридичними особами за останні три роки; - відповідність правил прийому учнів, слухачів навчального закладу Типовим правилам прийому; - організацію профорієнтаційної роботи та її дієвість, ведення особових справ учнів; - дотримання нормативних вимог при створенні та організації роботи приймальної комісії, конкурсного відбору абітурієнтів та ведення ділової документації; - показати у таблиці фактичний контингент учнів, слухачів за професіями, курсами і формами навчання, дотримання ліцензійних обсягів прийому та відповідність назв професій державному класифікатору; - стан ведення та зберігання книг наказів про контингент учнів, слухачів, поіменних книг обліку особового складу учнів, слухачів, книг реєстрації видачі дипломів, свідоцтв, довідок; - відрядження учнів, слухачів за останні три навчальні роки та характер причин відрядження;

Продовження таблиці

1	2	3	4
			<ul style="list-style-type: none"> - показати динаміку працевлаштування випускників, рівень їх конкурентоспроможності на ринку праці. <p>2.2. За результатами проведеної перевірки встановити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень формування плану підготовки кваліфікованих робітників, підготовка висококваліфікованих робітників на 3-ому ступені навчання, забезпечення рівного доступу громадян до здобуття якісної освіти та збереження контингенту учнів, слухачів; - результативність роботи щодо вивчення потреб ринку праці та працевлаштування випускників. - узагальнити та систематизувати виявлені недоліки. <p>Заповнити таблицю 2.1.</p>
3. Зміст підготовки кваліфікованих робітників			
		Державні стандарти ПТО. Державні стандарти з загальноосвітньої підготовки. Типова базисна структура навчальних планів підготовки кваліфікованих робітників. Пакети навчально-програмної	3.1. За результатами вивчення матеріалів звіту про проведений самоаналіз, аналізу документів, що визначають зміст підготовки кваліфікованих робітників стисло викласти: <ul style="list-style-type: none"> - забезпеченість навчального закладу Державними стандартами ПТО, пакетами робочої

Продовження таблиці

1	2	3	4
		<p>документації з професії. (робоча документація відповідно до держ. стандартів ПТО з кожної професії: освітня кваліфікаційна характеристика, робочий навчальний план, робоча навчальна програма, перелік необхідних засобів навчання, система контролю знань, умінь і навичок учнів слухачів і критерії кваліфікаційної атестації випускника).</p> <p>Завдання на контрольні, перевірочні роботи.</p>	<p>навчально-програмної документації з ліцензованих професій;</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність робочих навчальних планів і програм Державним стандартами ПТО, за відсутності стандартів - Типовий базисний структурі навчальних планів; - наявність робочих навчальних планів і програм з загальноосвітньої та загально-технічної підготовки з урахуванням регіонального компоненту, відповідність їх змісту вимогам стандартів. <p>3.2. За результатами проведеної перевірки встановити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повноту забезпечення навчального закладу державними стандартами професійно-технічної та загальної середньої освіти; - відповідність змісту робочих навчальних планів і робочих навчальних програм Типовим з урахуванням змін, що сталися у відповідній галузі виробництва чи сфері послуг, потребам замовника; - своєчасність розробки, погодження та затвердження пакетів навчально-програмної документації, контрольних і перевірочних робіт; - систематизувати виявлені зауваження.

Продовження таблиці

1	2	3	4
4. Стан організації навчально-виховного процесу			
4.1	Оцінка рівня організації навчально-виробничої діяльності.	<p>Нормативно-правові акти в галузі професійно-технічної освіти.</p> <p>Річний(календарний) план роботи педагогічного колективу (інші плани).</p> <p>Навчально-методичні документи з планування навчально-виробничої діяльності.</p> <p>Накази з організації навчально-виробничої діяльності.</p> <p>Переліки підприємств, договори про надання робочих місць.</p> <p>Журнали обліку теоретичного навчання та професійно-практичної підготовки.</p> <p>Щоденники обліку виконання навчально-виробничих робіт.</p> <p>Протоколи педагогічних рад.</p> <p>Матеріали державної кваліфікаційної атестації.</p> <p>Графік та матеріали внутрішнього контролю з навчально-виробничої діяльності.</p>	<p>4.1.1 За результатами вивчення матеріалів звіту про проведений самоаналіз, перевірки організації навчально-виробничої діяльності та представлених документів стисло викласти наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність змісту розділів річного (календарного) плану роботи педагогічного колективу на навчальний рік, Положенню про організацію навчально-виробничого процесу; - забезпечення основними навчально-методичними документами з планування навчально-виробничої діяльності; - відповідність поурочно-тематичних планів, планів виробничого навчання на місяць, навчально-виробничої діяльності на квартал, переліків навчально-виробничих документів на півріччя вимогам робочих навчальних планів і робочих навчальних програм; - своєчасність розробки розкладу занять, його відповідність робочим навчальним планам та фактичне виконання; - обґрунтованість проведення заміन уроків та стан їх обліку; - рівень організації і проведення теоретичного навчання, фізичної підготовки, лаборатор-

Продовження таблиці

1	2	3	4
			<p>но-практичних робіт, виробничого навчання в навчально-виробничих майстернях і на виробництві, виробничої та передвипускної (переддипломної) практики на підприємствах;</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпеченість учнів, слухачів робочими місцями в навчально-виробничих майстернях, лабораторіях, на підприємствах, установах і організаціях; - якість і своєчасність ведення журналів обліку навчальної роботи, повноту виконання робочих навчальних планів і програм; - організацію та форми контролю за навчально-виробничою діяльністю; - планомірність та актуальність розгляду педагогічною радою питань з організації навчально-виробничої діяльності; - форму, періодичність і системність поточно-го, тематичного, проміжного та вихідного контролю керівниками навчального закладу за рівнем навчальних досягнень учнів, слухачів; повнотою та якістю виконання робочих навчальних планів і робочих навчальних програм; роботою викладачів, майстрів виробничого навчання. <p>4.1.2. За матеріалами перевірки оцінити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повноту забезпечення навчального закладу нормативно-правовими актами з питань організації навчально-виробничої діяльності;

Продовження таблиці

1	2	3	4
			<ul style="list-style-type: none"> - стан планування навчально-виробничої діяльності та його відповідність до нормативно-правових актів (реальність, обґрунтованість та узгодженість планів); - своєчасність розробки, повнота забезпечення і якість облікових та розпорядчих документів з питань організації навчально-виробничої діяльності; - ефективність системи внутрішнього контролю за організацією навчально-виробничої діяльності; - вказати виявлені недоліки.
4.2	Оцінка рівня організації навчально-виховної діяльності, соціального захисту учасників навчально-виховного процесу.	<p>Плани виховної роботи. Плани роботи бібліотеки. Плани роботи гуртків, спортивних секцій, клубів, об'єднань. Плани роботи медичного пункту. Плани роботи класних керівників. Матеріали громадського та учнівського самоврядування. Накази, розпорядження, заходи з організації навчально-виховної діяльності та соціального захисту учнів. Протоколи педагогічної ради з</p>	<p>4.2.1. За результатами вивчення звіту про проведений самоаналіз, перевірки поданих документів і матеріалів, проведення бесід з керівниками, педагогічними працівниками та учнями стисло викласти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систему планування та організації виховної роботи; - спрямованість виховних заходів на національне і патріотичне виховання учнів, фізичний розвиток та підвищення рівня культури, профілактику СНІДу, тютюнопаління та вживання алкоголю; - роль методичних комісій; - класних керівників, майстрів виробничого

Продовження таблиці

1	2	3	4
		<p>питань начально-виховної діяльності.</p> <p>Журнали обліку проведення занять гуртків, спортивних секцій, клубів, об'єднань.</p> <p>Матеріали результатів олімпіад, конкурсів, спортивних змагань, тощо.</p> <p>Матеріали внутрішнього контролю з навчально-виховної діяльності.</p>	<p>навчання у формуванні та розвитку особистісних якостей учнів, слухачів, пропаганди здорового способу життя;</p> <ul style="list-style-type: none"> - організацію громадського і учнівського самоврядування; - організацію роботи клубів, гуртків, спортивних секцій, об'єднань за інтересами, динаміку охоплення учнів слухачів; - форми морального стимулювання та матеріального заохочення учнів, слухачів, педагогічних працівників; - забезпечення соціально-правових гарантій та захисту учнів, слухачів, в т.ч. дітей-сиріт та тих, які залишилися без батьківського піклування; - рівень забезпечення учнів місцями у гуртожитках та організацією їх харчування; - стан роботи щодо профілактики та попередження правопорушень; - динаміку пропусків занять (всього пропущено годин, з них без поважних причин, в тому числі на одного учня) дисциплінарних та правових порушень.
			<p>4.2.2. За матеріалами перевірки дати оцінку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - плануванню та організації навчально-виховної діяльності (системність, наступність, комплексність, обґрунтованість, узгодженість планів);

Продовження таблиці

1	2	3	4
			<ul style="list-style-type: none"> - ролі методичних комісій, класних керівників у формуванні та розвитку особистості в ході навчально-виховного процесу; - стану розвитку соціально-побутової сфери, житлово-побутових умов та соціального захисту учнів, слухачів; - рівню творчої активності та вихованості учнів, слухачів; - вказати виявлені зауваження.
4.3	Оцінка рівня організації навчально-методичної діяльності.	<p>Плани роботи і протоколи засідань педагогічної ради, методичних комісій.</p> <p>План роботи методичного кабінету.</p> <p>Відомості про забезпечення учнів, слухачів підручниками, довідниками, інструктивно-методичними матеріалами тощо.</p> <p>Паспорти комплексного методичного забезпечення предметів і професій.</p> <p>Накази, розпорядження з даного питання.</p>	<p>4.3.1. За результатами вивчення матеріалів звіту про проведений самоаналіз перевірки документів і матеріалів стисло викласти наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - узгодженість і актуальність планів роботи педагогічної ради, методичних комісій з річним планом роботи педагогічного колективу навчального закладу; - робота над єдиною методичною темою; - повноту навчально-методичного та дидактичного забезпечення навчальних предметів; - рівень забезпечення учнів, слухачів підручниками, посібниками, методичними матеріалами, з них (%) українською мовою, комп'ютерними програмами та їх впровадження; - системність та результативність роботи методичних комісій, педагогічного кабінету щодо